

Saksframlegg

DISPONERING AV ØREMERKEDE MIDLER FOR 2006 - PSYKISK HELSE

Arkivsaksnr.: 06/6858

Forslag til vedtak:

1. Formannskapet vedtar disponering av øremerkede midler til psykisk helse for 2006 som beskrevet i saken.
2. Saken sendes helse og velferdskomiteen og Oppvekstkomiteen til orientering.

1. Innledning

I henhold til B-sak 0151/02 : Trondheim kommunes psykiatriplan for perioden 2002 –2006, skal rådmannen utarbeide sak til formannskapet om disponering av de årlige statlige psykiatrimidlene.

I saken fremmer jeg forslag til bruk av nevnte midler for år 2006. Tilskudd til psykisk helsearbeid i kommunene er et sentralt ledd i Opptrappingsplanen for psykisk helse 1999-2008 (St. prp. nr. 63 (1997-98)).

Økningen i rammetilskuddet til Trondheim kommune fra 2005 til 2006 er på 13,817 mill kroner, hvorav 1,6 mill kroner går med til lønns-og prisstigning i eksisterende tiltak. Midlene viderefører igangsatte tiltak fra 2005 og rådmannen foreslår å disponere tilskuddet, slik at 25% av midlene øremerkes barn og unge. Statens målsetting er at ca 20 % av kommunens øremerkede psykiatritilskudd bør fordeles til barn og unge.

Rådmannen har avviklet møte med brukerorganisasjoner og ansatte om udekte behov og hvilke tiltak som bør prioriteres for 2006. De økte midlene bidrar til å øke støtten til lag og organisasjoner, flere utskrivingsklare pasienter får et heldøgns bo-og omsorgstilbud, nye årsverk til oppfølging- og rehabiliteringstjenesten for voksne, samt styrking av innsatsen for barn og unge gjennom nye årsverk.

2. Fakta

I statsbudsjettet for 2006 ble det bevilget i alt 2 385 429 mill kroner til kommunene over kap. 743 post 62 i tilskudd til psykisk helsearbeid. Det er en økning på 441 021 mill kroner fra 2005. Trondheim kommune's andel av de øremerkede midlene for 2006 er 73,038 mill kroner.

I 2005 ble det i tillegg avsatt 50 mill. kroner til tiltak i de fire største byene(Oslo, Bergen, Trondheim og Stavanger). Trondheim kommune ble tildelt 8,15 mill kroner. Midlene videreføres i 2006.

Departementet mener at kommunenes innsats bør særlig rettes inn mot mennesker med alvorlige eller moderate psykiske lidelser, og særlig vektlegge:

- Tilfredsstillende bolig med tilstrekkelig bistand
- Mulighet til å delta i meningsfylte aktiviteter, om mulig sysselsetting
- Mulighet til å delta i et sosialt fellesskap og unngå sosial isolasjon
- Nødvendige og tilpassede helse- og sosialtjenester
- Styrking av bruker/pårørendeorganisasjonene og brukerrettede tiltak

Departementet forutsetter at utbygging av disse fem feltene sammen med tiltak for barn og unge prioriteres ved kommunenes disponering av de øremerkede tilskuddene.

Kommunene pålegges å rapportere om bruken av tilskuddene i likhet med tidligere år. Vilkår for å få utbetalt tilskudd i 2006 er at:

- Vilåårene for 2005 er oppfylt
- Rapportering for bruk av øremerket tilskudd for 2005 er mottatt av fylkesmannen
- Resultatrapporteringen for 2005 er tilfredsstillende
- Det foreligger vedtak om bruk av eventuelle overførte midler fra 2005 til 2006
- Det foreligger en oversikt over disponeringen av tilskuddet for 2006 som viser aktivitetsøkning sammenlignet med 2005
- Kravene til brukermedvirkning er oppfylt

Trondheim kommune

- Det foreligger etablerte skriftlige rutiner mellom helseforetak og kommune for utarbeidelse av individuell plan

3. Status og utfordringer i psykisk helsearbeid

Utvikling av det lokalbaserte psykiske helsearbeidet for voksne står sentralt i opptrappingsplanen for psykisk helse. Satsningen har bestått i utbygging av kommunale tjenester og Distrikts-psykiatriske senter i spesialisthelsetjenesten (DPS). Særlig har myndighetene satset på å utvikle de kommunale tjenestene og tjenester i grenseflaten mellom kommunene og den desentraliserte spesialisthelsetjenesten. Forskning og evalueringer viser at Opptrappingsplanen er på rett vei når det gjelder å nå de kvantitative målene, men sliter med å nå de kvalitative. Tilbakemeldinger fra brukere sier at de har for liten innflytelse på behandlingen og at det er for mye fokus på sykdom fremfor mestring og ressurser. En annen utfordring er mangelen på helhet og kontinuitet i tjenestetilbudet.

For å bedre kontinuiteten og helheten i tjenestetilbudet, ble det primo 2005 etablert et samarbeidsprosjekt mellom Oppfølgingstjenestene Lerkendal, Østbyen og Østmarka sykehus, Leistad DPS. Prosjektet definerte følgende fire områder som skal bedre tilbudet: 1) utarbeide en boligstrategi for utskrivingsklare pasienter 2) forsterket tjenestetilbud gjennom hele døgnet 3) samhandling og brukervedvirkning 4) forskning og evaluering.

Prosjektet har etablert følgende tiltak:

- ca 20 utskrivingsklare pasienter fikk et bo og tjenestetilbud i 2005
- oppfølgingstjenester på kveld og helg – 4 ansatte er på vakt hver kveld og helg
- opprettet 2 krise kveld-/nattplasser for personer med akutte psykiske problemer (tidligere ble disse personene henvist til arresten)
- opprettet et felles ambulant rehabiliteringsteam mellom kommunen og psykisk helsevern som starter opp ca 1/3.2006 (4 årsv. i psykisk helsevern + 2 årsv. i TK).

Til tross for at ca 20 utskrivingsklare pasienter mottok et kommunalt bo- og tjenestetilbud i 2005, er det fortsatt like mange som venter på et tilsvarende tilbud. Gjennom opprettelsen av en kvelds- og helgetjeneste kan flere brukere få tilsyn / besøk på kveld og helg, samt hjelp i krisesituasjoner. Politiet skal heretter slippe å ta med akutt psykisk syke til arresten – brukerne tilbys nå hjelp fra kommunens oppfølgingstjeneste og ved kong Carl Johans arbeidstiftelse.

Brukermedvirkning er et sentral virkemiddel for å utvikle gode tjenester for brukerne. I 2005 ble det bl.a gjennomført ”bruker-spør-bruker” undersøkelse og tilbakemeldingene skal danne grunnlag for å tilpasse det kommunale psykiske helsetilbudet.

Trondheim kommune har integrerte tjenester for personer med psykiske lidelser – i tråd med myndighetenes føringer. Norsk forskningsråd’s evaluering av opptrappingsplanen(2004) viser at 70 % av 254 kommuner har etablert egne enheter eller tjenester i psykisk helsearbeid. Det vil si at det er et mindretall som har valgt å følge myndighetenes føringer om å integrere psykisk helsearbeid i de ordinære tjenestene.

Det psykiske helsearbeidet i Trondheim kommune har lagt vekt på å skape og utvikle tiltak, slik at personer med psykiske problemer bedre kan bli i stand til å mestre hverdagen. For mange handler dette om å ha en plass å gå til på dagtid – et treffsted – for senere å få bistand til å komme seg videre i et arbeidsfremskaffende tiltak.

Trondheim kommune

Mange hevder at situasjonen for unge er bekymringsfull. Grunnlaget for god helse legges i barne- og ungdomsårene, og mange ungdommer legger seg til en livsstil som er skadelig på sikt. Ungdom sliter med spiseforstyrrelser, seksuelt overførbare sykdommer, ulykker og mentale lidelser inkludert depresjon og ønske om å ta sitt eget liv. 10% av ungdommene har så store problemer at de trenger profesjonell hjelp. Barne- og familietjenesten har innledet et samarbeid med kompetansesenter på selvmord ved NTNU slik at helsesøstre i videregående skole skal få veiledning på temaet når de møter ungdom med problemer. I aldersgruppen 10 – 19 er det registrert et selvmord pr. år i Trondheim. Kravene i samfunnet øker, og internasjonale studier viser at ungdommene opplever prestasjonspress og at de er sårbare. På landsbasis viser forskningen til at 10 – 20% av barne-befolkningen har psykiske plager, som har betydning for deres daglige fungering.

Hvert år trenger 54.000 barn og unge i Norge psykiatrisk behandling, og det er lang ventetid på behandling. Ved Helse Midt-Norge har ventelistene innen barne- og ungdomspsykiatrien(bup) økt med 33 prosent i løpet av de fire første månedene av 2005. Det kan ha sammenheng med at tilbudet i regionen er blitt bedre. Behovet som avdekkes i dag gjennom betydelig økning i antall henvisninger, kan ha eksistert tidligere uten at det har kommet til uttrykk. Henvisningene øker hvis det er realistisk å få hjelp. Dette kan dreier seg om at identifikasjonsmekanismene i samfunnet fungerer bedre, og at barn og ungdom i vanskeligheter får tidligere og bedre hjelp nå enn før, og stigmatisering av psykiske problemer har blitt mindre. Barne- og ungdomspsykiatrien i Helse Midt-Norge dekker enda ikke dekningsgraden på 5% av barne- og ungdomspopulasjonen. Dekningsgraden er i dag i underkant av 4%. De fleste barna er i alderen 12 – 18 år, og mange sliter med atferdssvanser, utagerende atferd og et voldsomt temperament. Det er derfor vesentlig at det kommunale helsetilbudet styrkes, slik at ungdom kan få hjelp og oppfølging i venteperioden på behandling, samt oppfølging under og etter behandling i spesialisthelsetjenesten.

Selv om alle videregående skole har tilgang på helsesøster, er det fortsatt mange ungdommer som dessverre dropper ut av videregående skole av ulike livsproblemer. Helsetjenesten i videregående skole klarer ikke alene å fange opp og hindre at ungdommer dropper ut. Det ble derfor etabert tilbud i enhet for arbeid og kompetanse for nettopp å fange opp disse ungdommene. Målet er å hjelpe ungdommene, slik at de kan komme tilbake til skolen, eller hjelpe de videre i forhold til arbeidstrening. I løpet av 2005 deltok 56 personer i tiltaket.

4. Foretatte disponeringer og forslag til bruk av midlene for 2006

For 2006 mottar Trondheim kommune en økning i statlige psykiatrimidler på i alt 13,8 mill i forhold til 2005. Av 13,8 mill kroner medgår 1,6 mill kroner til pris- og lønnskompensasjon. Det gjenstår dermed 12,2 mill kroner til nye tiltak, samt helårsvirkning av tiltak iverksatt i løpet av 2005.

Tabell 1 viser bundne midler iht. arkivsaksnr 05/05112:

Tiltak	Midler i 2005	Økning i kr.	Forslag til budsjett for 2006
1. Støtte til friv. lag & org, stiftelser:	<u>2,450 mill</u>	<u>0,428</u>	<u>2,878 mill</u>
1.1 Senter mot incest	0,550 mill	0,-	0,550 mill
1.2 Angstringen - dagtilbud	0,450 mill	0,-	0,450 mill
1.3 KIM - Mental helse	1,450 mill	0,210	1,660 mill
1.4 Kirkens SOS	0,-	0,108	0,108 mill
1.5 Kirkens Bymisjon- HIV-senter – husleie	0,-	0,110	0,110 mill
2. Botilbud	<u>14,351 mill</u>	<u>6,308</u>	<u>20,660,-</u>
2.1 7 brukere - Byåsen	4,020 mill	125,-	4,144,-
2.2 5 brukere - Nardo + 3 nye pr.1/6.05	1,355 mill	542,-	1,897,-
2.3 17 brukere - Karl Johan- Kongens gt.81	3,543 mill	109,-	3,652,-

Trondheim kommune

2.4	13 brukere , div omsorgboliger	3,948 mill	-	3,417,-
2.7	7 nye brukere – Ranheim (halvårseffekt)	0,945	1,975,-	2,920,-
2.8	7 nye brukere – Havsteinb. (halvårseffekt)	0,540	2,040,-	2,580,-
2.9	5 nye brukere – Stabells vei	0,-	1,000,-	1,000,-
2.10	9 nye brukere – Nedre Flatås vei	0,-	1,050,-	1,050,-
3.	Sysselsettingstiltak	<u>4,333 mill</u>	<u>1,317</u>	<u>5,650 mill</u>
3.1	Saupstad arb.og opplæringscenter	0,425 mill	0,013	0,439
3.2	Prima A/S (ASVO-plasser)	0,638 mill	0,020	0,658
3.3	Prima A/S (Tiltaksplasser)	1,263 mil	0,039	1,302
3.4	Tiltaksbaser – sosialtj.	1,187 mill	-0,060	1,126
3.5	Arbeid og kompetanse -ungdom	0,600 mill	0,500	1,100
3.6.	Dags.for yrkesh. – 7 pers. m/store prob.	0,220 mill	0,007	0,227
3.7	Dagtilbud for 7 brukere – Ranheim	0,-	0,250	0,250
3.8	Dagtilbud for 7 brukere – Havsteinbakken	0,-	0,250	0,250
3.9	dagtilbud for 1 bruker – Kristoffertunet	0,-	0,048	0,048
3.10	Dagsenter for Døve	0,-	0,250	0,250
4.	Støttekontakt og fritidsassistent	1,463 mill	0,345	<u>1,809 mill</u>
5.	Kompetanseheving	<u>0,600 mill</u>	<u>0,100</u>	<u>0,700</u>
5.1	Etterutdanning	0,400	0	0,400,-
5.2	Brukermedvirkning-/brukerstyrking	0,200	0,100	0,300,-
6.	Oppf. av psyk.plan	0,150 mill	0,-	<u>0,150</u>
7.	Rus / psyk	<u>2,491 mill</u>	<u>1,570</u>	<u>4,061 mill</u>
7.1	Klokker Lassen gt. - 3 årsverk	1,276 mill	0,040	1,316
7.2	Kongens gt.92 – 1 årsverk	0,415 mill	0,013	0,428
7.3	Botilbud for kvinner – gml. Oslov.	0,200 mill	0,522	0,722
7.4	Småhus – Carl Johan	0, 400 mill	0,270	0,670
7.5	Kirkens Bymisjon- Åsvangveien	0,200 mill	0,625	0,825
7.6	Bomiljøarbeid – Saupstadringen	0,-	0,100	0,100
8.	Prosjekt	0,500 mill	-0,080	<u>0,420 mill</u>
9.	Treffsted	7,478 mill	0,232	<u>7,710 mill</u>
10.	Oppfølgingstjenester	8,019 mill	<u>0,631</u>	8,650 mill
11.	Rehabiliteringstiltak (ergo / fysio)	2,173 mill	<u>0,324</u>	2,497 mill
12.	Medisinsk rådgiver	0,411 mill	-0,213	0,224
13.	Kriseberedskap	<u>1,450 mill</u>	<u>0,045</u>	<u>1,495 mill</u>
13.1	Kriseteam: barn /unge	0,310 mill	0,010	0,320
13.2	Kriseberedskap	0,890 mill	0,028	0,918
13.3	Nødnummer for eldre	0,250 mill	0,008	0,258
14.	Bomiljøarbeid	0,745 mill	0,022	0,767 mill
20.	Tiltak for barn og unge	<u>12.604 mill</u>	+2,763	<u>15,367 mill</u>
20.1	Gravide i risiko	0,319	0,010	0,329
20.2	Psykososiale tiltak for barn og unge	1,882	0,058	1,941
20.3	Familiestøttende tiltak	1,036	0,032	1,068
20.4	Helsestasjon for ungdom	0,766	0,025	0,789
20.5	Kompetanseheving	0,100	0,-	0,100
20.6	Tiltak barn av psykisk syke	0,300	0,010	0,310
20.7	Generelle helsetjenester	1,439	0,045	1,483
20.8	Mobilt innsatsteam	1,276	0,040	1,316

Trondheim kommune

20.9 Helsetjenester i videreg. Skole	2,427	0,225	2,652
20.10 SLT-koordinator	0,160	0,005	0,164
20.11 Utvidet lavterskeltilbud	0,106	0,004	0,110
20.12 Psykologstillinger 4 årsv.	1,794	0,956	2,750
20.13 Omsorgsvikar	1,000	0,-	1,000
20.14 Miljøarbeidere i bydelene	0,-	1,300	1,300
20.15 Prosjekter	0,-	0,050	0,050
Sum	59,219	13.819	73,038 mill

Kommentarer til tabell 1:

Ad.1. Støtte til frivillige organisasjoner og stiftelser

Støtten til Senter mot incest og Angstringen videreføres fra 2005. Det foreslås en økning i støtten til Mental helses KIM-senter på 210.000,- kroner, slik at flere kan få tilbud om arbeidsutprøving. Kirkens SOS støttes med 108.000,- kroner, (+350.000 fra budsjettposten "frivillige lag og org") jmf. vedtak i formannskapet (arkivsak 05/31837).

Kirkens bymisjon oppretter et treffsted/kontor for hiv-positive personer og det foreslås støtte til husleieutgifter med 110.000,- kroner.

Ad.2. Botilbud

I løpet av de siste årene er det etablert ca 60 nye botilbud for langtidsinnlagte psykiatriske pasienter. Pr. 31.01.2006 var det registrert 19 utskrivingsklare psykiatriske pasienter som ventet på et kommunalt bo- og omsorgstilbud. Det planlegges 14 nye bo- og omsorgstilbud for utskrivingsklare pasienter i løpet av 2006. De aller fleste utskrivingsklare pasientene krever omfattende hjelp. Jeg vil også forsøke å legge til rette for botilbud innenfor dagens boligmasse.

Ad. 3. Sysselsettingstiltak

Saupstad arbeids- og opplæringscenter er tilført 2 årsverk for å styrke arbeidet med tilrettelegging av arbeidsutprøving for mennesker med psykiske lidelser.

Prima har nå gjennom flere år gitt et sysselsettingstilbud til noen personer med psykiske problemer. Tilbudet ved Prima ble utvidet med 10 nye plasser i 2005.

Arbeid og kompetanse gir tilbud om arbeidsutprøving innenfor flere tiltaksenheter /jobbsentraler og innenfor "grønn omsorg"(6 brukere).

I 2005 ble enheten styrket med 0,600 mill kr for å legge til rette for ungdom som faller ut av videregående skole og som enten kan få tilbud om opplæring eller arbeid. Tiltaket har ført til gode resultater og i 2005 fikk 56 ungdommer hjelp. Jeg foreslår å styrke tilbudet med 500.000,- slik at flere ungdommer kan få tilbud.

Dagsenter for yrkeshemmede styrkes med 500.000,- kroner for å tilrettelegge sysselsettingstiltak for 14 brukere som nylig har flyttet ut fra psykisk helsevern. Det foreslås 250.000,- kroner til drift av nytt dagsenter for døve.

Ad. 4. Støttekontakt og fritidsassistentordning

Støttekontakt til personer som har behov for hjelp til sosiale aktiviteter. Ordningen

administreres fra enhet for kultur. Det har vært en gradvis opptrapping av denne aktiviteten i løpet av de siste årene. Tilbudet foreslås økt med 345.000,- kroner i 2006.

Trondheim kommune

Ad. 5. Kompetanseheving

I samarbeid med Høgskolen i Sør-Trøndelag er det etablert et kompetansehevende tiltak for helse og omsorgspersonell, "psykiatri-skolen". 40 ansatte gjennomførte opplæring i 2005. Det er stort behov for å gi tilbud om økt kompetanse til flere ansatte og budsjettposten videreføres i 2006.

I tillegg avsettes 0,3 mill kr for å videreutvikle brukarmedvirkning / brukersstyrking innenfor tjenestetilbudet til personer med psykiske lidelser. Jeg ønsker å reengasjere Dagfinn Bjørgen til å bistå kommunen i dette arbeidet også i 2006.

Ad. 6. Oppfølging av psykiatriplanen

Det er behov for å avsette noe ressurser til oppfølging av psykiatriplanen for 2002-2008. Trondheim kommunes psykiatriplan løper ut i 2006. Denne må revideres i løpet sommeren 2006 og planen skal gå frem til 2010.

Ad. 7. Brukere med rus/psykiatri

Det er i løpet av de siste årene etablert flere bo- og omsorgstilbud for personer med rus- og psykiske problemer. Flere tiltak kom i gang i forbindelse med "prosjekt bostedsløshet" og tiltakene ble delvis finansiert av prosjektmidler fra husbanken. Disse midlene har nå opphørt og må erstattes av psykiatrimidler. Det foreslås å avsette 100.000,- kroner til oppfølginstjenesten på Heimdal, slik at de kan iverksette tiltak for å bedre bomiljøet, særskilt i et boområdet på Saupstad.

Ad. 8. Prosjekt

Samrådet vold mot kvinner arrangerer kurs og støttes med kr.50.000,-. Mediakameratene har tidligere produsert filmen "en meningsfull hverdag"- kommunale tilbud for personer med psykiske lidelser. Det avsettes midler for å produsere en ny film om det kommunale tjenestetilbudet for personer med psykiske problemer, samt utvikle andre prosjekter.

Ad. 9. Treffsteder

Kommunen har opprettet følgende lavterskeltilbud / treffsteder: Heimdal treffsted, Sommerstua treffsted og Veiskillet treffsted. Veiskillet treffsted flyttet inn i nye lokaler (tidligere Scandic hotell på Moholt) våren 2005. Tiltakene videreføres i 2006.

Ad.10. Oppfølgingstjenester

Psykiatrisk sykepleietjeneste ble styrket med 3 årsverk for å følge opp brukere før og etter sykehus-behandling i 2002. Enheten ble også styrket med 2 årsverk i 2003. Fra 2004 ble psykiatrisk sykepleietjeneste integrert i Oppfølgingstjenestene Sør, Nord, Øst, Vest og tjenesten ble styrket med et årsverk for å bedre tilbudet til flyktninger.

I 2005 ble oppfølgingstjenestene ytterligere styrket med 5 årsverk(delårsvirkning-8mnd). For 2006 videreføres oppfølgingstjenestene og stillingene finansieres med helårsvirkning. Det foreslås å styrke oppfølgingstjenesten Lerkendal med 1 årsverk for å betjene hjemmeboende brukere med psykiske problemer.

Ad.11. Rehabilitering

Det er vesentlig å styrke rehabiliteringstjenesten, slik at flere personer med psykiske lidelser kan få tilbud om aktivisering/rehabilitering. Ergoterapi- og fysioterapitjenesten ble styrket

hver for seg med et årsverk i 2002. I 2003 ble både ergo- og fysioterapitjenesten ytterligere styrket med 0,5 årsverk. I 2004 ble det en ytterligere styrking med 0,5 årsverk til både ergo- og fysioterapitjenesten. I 2005 ble både ergo- og fysioterapitjenesten styrket med et nytt årsverk. Jeg foreslår å styrke både ergo- og fysioterapitjenesten med 0,5 årsverk i 2006.

Trondheim kommune

Ad.12. Medisinsk rådgiver

Det ble opprette 0,30 % stilling som medisinsk rådgiver innenfor psykisk helsearbeid i 2002. I 2005 ble stillingandelen økt til 0,5 årsverk. For 2006 foreslås en reduksjon i stillingsandelen til 0,3 %, da rådgiverstillingen i 2005 ikke ble benyttet fullt ut.

Ad.13 Kriseberedskap

Det er utarbeidet en innsats- og varslingsplan for psykososial intervensjon ved kriser og katastrofer i Trondheim kommune der det kreves innsats ut over enhetens egne ressurser for håndtering av kriser, samt retningslinjer for psykososial innsats utenom ordinær åpningstid.

I 2005 ble tiltaket styrket med kr 200.000,- . Tiltaket videreføres i 2006.

Jeg viser til arkivsaksnr 04/30600 Nødnummer for eldre som ble behandlet i formannskapet 19/10.2004. Tiltaket ble etablert i 2005 og det har vært færre henvendelser enn antatt. Brukere-/pårørende kan ringe gratis grønt nummer og be om hjelp. Det er utarbeidet egen brosjyre "Overgrep mot eldre". Det er tilsatt en person i ½ stilling som følger opp alle henvendelser og gir i tillegg informasjon til kommunale enheter og samarbeidspartnere om tilbudet. Tilbudet videreføres i 2006.

Ad.14. Bomiljøarbeid

Enhet for kultur og fritid ble styrket med 2 årsverk i 2002 for å bedre det sosiale tilbudet primært for brukere i omsorgsboligene. Tiltaket videreføres i 2006.

Barn og unge

Ad. 20. Tiltak for barn og unge

Ad.20.1 Helsestasjon for gravide rusmisbrukere

Helsestasjon for gravide rusmisbrukere ble styrket i 2003 med 200.000,- kroner for å bedre tilbudet til målgruppen. Tiltaket videreføres uten aktivitetsøkning i 2006.

Ad. 20.2 Psykososiale tiltak for barn og unge.

Det er etablert et tilbud for barn og unge gjennom "home-start" og kommunen har sikret et lavterskeltilbud for ungdom i krise ved Catharinasenteret. Tiltakene videreføres i 2006.

Ad.20.3 Familiestøttende tiltak

Både ved helsestasjoner og i tilknytning til barnehager er det opprettet familiestøttende tiltak enten som et direkte tilbud til foreldre eller knyttet til vedtak via hjelpetjenesten. Foreldre og barn deltar i grupper fra en til flere dager pr. uke og får støtte, veiledning og anledning til å knytte kontakt med andre småbarnsforeldre. Andre tiltak er veiledning fra nye faggrupper ved helsestasjonen – familierapeut. I 2005 ble det tilført 176.000,- for å opprette et nytt tiltak i Lerkendal bydel. Tiltakene videreføres i 2006. Det vil gjennomføres en evaluering av familiesentrene i løpet av 2006.

Ad. 20.4 Helsestasjon for ungdom

Helsestasjon for ungdom ble permanent fra medio 2000. Tiltaket var tenkt styrket i 2005, men det ble ikke plass til styrking innenfor rammen i 2005. Tjenester til ungdom styrkes med psykolog i 2006, se punkt. 20.12. Helsestasjon for ungdom i Midtbyen har utvidet sin åpningstid ved hjelp av kommunale midler.

Ad. 20.5. Kompetanseheving

Det er avsatt kr.100.000,- for å styrke kompetansen til ansatte som arbeider med barn og unge som har psykiske vansker. Videreføres i 2006.

Ad.20.6 Tiltak for barn av psykisk syke foreldre

Det foreslås tiltak for å bedre tilbudet til barn av psykisk syke foreldre og det avsettes kr.300.000,- til

Trondheim kommune

dette arbeidet. Videreføres i 2006.

Ad. 20.7 Generelle helsetjenester

Midlene brukes til en generell styrking av det forebyggende psykiske helsearbeidet ved helsestasjonene.

Ad. 20.8 Mobilt innsatsteam

Det ble opprettet 3 hele stillinger i 2002 for å arbeide direkte mot den enkelte ungdom, hjemmet og skolen. Tiltaket videreføres i 2006.

Ad. 20.9 Helsetjenester i Videregående skole

Det har vært en gradvis opptrapping av denne tjenesten i løpet av de siste årene. Tjenesten ble styrket med et ½ årsverk i år 2003. I 2004 ble tjenesten ytterligere styrket med kr.260.000,-, slik at det ble full dekning av skolehelsetjeneste i videregående skole.

Brundalen videregående skole har over 1100 elever og store utfordringer. Stillingsressursen på skolen økes opp til 120 % stilling ved hjelp av psykiatrimidler på 150.000 og gjennom egne prioriteringer i Barne- og familietjenesten, Østbyen tiltak.

Ad. 20.10. SLT-koordinator

Stillingen for SLT-koordinator videreføres.(Samordning av Lokale kriminalitetsforebyggende Tiltak)

Ad.20.11 Utvidet lavterskeltilbud

Det er opprettet familiestøttende tiltak ved en barnehage.

Ad.20.12 Psykologstillinger

I 2004 ble det planlagt en økning innenfor familiestøttende tiltak med i alt kr.653.000,-. for å tilsette 2 årsverk for psykologer i Barne- og familietjenesten. Pga rekrutteringsvansker ble ikke stillingene besatt før ultimo 2004. I 2005 ble det tilsatt ytterligere 2 psykologer.

For 2006 foreslås å styrke tjenestene til ungdom ved at det tilsettes en psykolog som skal arbeide direkte med barn og unge, samt veilede helsesøstre i den videregående skole og ansatte på Undomsbasen. (Halvårsvirkning i 2006 – helårsvirkning 2007).

Det foreslås å styrke tjenestene til de minste barna og deres familier ved å tilsette en psykolog på Victoria familienter(barn 0 – 3 år) med halvårsvirkning 2006 – helårsvirkning 2007.

Ad.20.13 Omsorgsarbeider

I 2005 ble det opprettet 2 årsverk for omsorgsarbeidere for å hjelpe barnefamilier i kriser, dvs 0,5 årsverk fordeles til hver bydel. Tiltaket videreføres i 2006.

Ad 20.14 Miljøarbeidere i bydelene

Tiltaksenhetene styrkes med 4 årsverk(delårseffekt- 8 mnd i 2006) for miljøarbeidere som skal arbeide med barn i grunnskolen i alderen 7- 12 år i skjæringspunktet mellom fritid, hjem og skole utfra behov, jfr. Ungdomspakken og satsingen på Storbymidler. Gjennomføres i samarbeid med Barne og ungdomsklinikk i Psykisk helsevern(BUP).

Ad 20.15 Prosjekter

Prøve ut en modell/prosjekt for å gi hjelp til unge med psykiske vansker. Arbeidet organiseres som et prosjekt mellom en ungdomsskole, Barne- og familietjenesten Heimdal tiltak og en fastlege.

5. Forslag til bruk av udisponerte midler fra 2005

5.1 Ubrukte midler fra området barn og unge

Av de øremerkede midlene for 2005 er 278.000,- kroner ikke benyttet. Det foreslås at midlene benyttes til å finansiere følgende tiltak:

Trondheim kommune

- Kr. 200.000 til Barne-og familietjenesten Heimdal for dekking av utgifter til psykologspesialisering.
- Kr. 78.000 benyttes til kompetanseheving.

5.2 *Ubrukte midler fra området voksne*

Av de øremerkede midlene for 2005 er 1.462.000,- ikke benyttet. 300.000,- av disse er allerede benyttet til kompetanseheving i 2005, men ble ikke utbetalt. Resterende ubenyttede midler skyldes i hovedsak forsinkelser ved boligprosjektene Johannes Minsaas vei og Havsteinbakken. Det foreslås at midlene benyttes til å finansiere følgende tiltak:

- Kr 300.000,- til kompetanseheving fra 2005.
- Kr.400.000,- til boligkoordinator – oppfølging av nye boligprosjekt og igangsetting av drift
- Kr.250.000,- til tilrettelegger ved Stavne Gård – følge opp personer i arbeidstiltak
- Kr.200.000,- til ½ årsverk Oppfølgingstjenesten Lerkendal –hjemmeboende brukere.
- Kr.112.000,- til oppfølging av tidligere barnehjemsbarn.
- Kr.100.000,- til psykologbistand ved Logopedisk senter
- Kr. 50.000,- til grønn omsorg – Innpå tunet.
- Kr. 50.000,- til aktiv på Dagtid- fysisk aktivitet – bruk av f.eks helsestudio.

6. **Storbymidler i 2006**

I statsbudsjettet for 2005 ble det bevilget 50 mill kroner til byene Oslo, Trondheim, Bergen og Stavanger. Satsingen skal bidra til et bedre tilbud til utsatte grupper med psykiske lidelser. Målgruppa er personer som ikke nås av hjelpeapparatet og personer som har kontakt med hjelpeapparatet, men ikke får tilstrekkelig tilrettelagt tilbud. En viktig faktor i tilbudet er tilrettelagte boliger.

Trondheim ble innvilget 8,15 mill kroner for å iverksettefølgende fire storbytiltak:

- Kvelds-og helgetjenester til personer med store psykiske problemer

Det er fortsatt mange hjemmeboende personer som ikke får tilstrekkelig hjelp. 1.november 2005 ble det derfor etablert en oppfølgingstjeneste på kveld og helg for å gi et bedre tilbud. Det er nå fire ansatte(en fra hver bydel) som alltid er på jobb på kveld og helg.

- Kvelds-/natt kriseplasser for personer med akutt forvirringstilstand

Tiltaket ble opprettet i august måned 2005 og har som mål å gi tilbud om kriseplass til personer med for eksempel forvirringstilstander, men som ikke er så syk at de fyller kriteriene for innleggelse i psykisk helsevern. Før tiltaket ble etablert, ble personene tilbudt opphold i politiarresten. Det er utarbeidet samarbeidsrutiner mellom Oppfølgingstjenesten, AMK-sentralen, legevakten og politiet om bruken av disse plassene.

- Tilbud til ungdom i ”flyt” som ikke har et tilbud fra behandlingsapparatet

Tiltaket ble opprettet 1. september 2005 og består av ansatte med helsefaglig utdanning. Det er f.t 9 ungdommer som mottar hjelp.

- Ambulant rehabiliteringsteam og koordinator(felles team med spesialisthelsetjenesten)

I de siste tiårene har det i økende grad blitt laget behandlingsopplegg som har innbefattet hjemmebesøk og samhandling mellom kommunale tjenesteytere, spesialisthelsetjenesten og representanter fra pasientens nærmiljø. Det har blitt mer vanlig å arbeide ambulant. Spesialisthelsetjenesten og kommunen i fellesskap har manglet et slikt tilbud. Tiltaket blir nå etablert primo mars 2006. Målgruppen for et felles ambulant rehabiliteringsteam vil være kjente pasienter med alvorlige psykiske problemer eventuelt i kombinasjon

Trondheim kommune

med rusproblemer. Teamet skal forsterke eksisterende tjenester og respondere umiddelbart på henvendelser. Teamet skal også bidra med å hindre unødvendige akutte innleggelser i psykisk helsevern.

Fylkesmannen har i brev til Sosial- og helsedirektoratet anbefalt søknaden fra rådmannen om å videreføre storbytiltakene i 2006.

7. Oppsummering

Det kommunale tjenestetilbudet til mennesker med psykiske lidelser har blitt vesentlig bedret i løpet av de siste årene, til tross for at det gjenstår mye arbeid før det psykiske helsetilbudet er tilfredsstillende.

Arbeidet med å fremskaffe tilrettelagte boliger med tilgang på tjenester til utskrivingsklare pasienter er en prioritert oppgave. Målsettingen er at alle utskrivingsklare pasienter skal få et kommunalt bo- og velferdstilbud i løpet av 2007, da det ferdigstilles ca 25 nye boliger for målgruppen. Pr.01.02.06 var det registrert 19 utskrivingsklare pasienter. Jeg vil forsøke å skaffe et bo- og tjenestetilbud til 14 utskrivingsklare pasienter i løpet av 2006. Følgende hovedområder styrkes:

- Tilskudd til interesseorganisasjoner og stiftelser
- Bo- og tjenestetilbud til utskrivingsklare pasienter, samt til personer med rus- og psykiske problemer
- Sysselsettingstiltak
- Støttekontakter
- Oppfølgingstjenester
- Rehabiliteringstiltak
- Helsetjenester i videregående skole
- Psykologstillinger for barn og unge
- Miljøarbeiderstillinger rettet mot barn og ungdom.

De øremerkede statlige psykiatrimidlene fører til at det kommunale tilbudet blir styrket både i forhold til barn og unge og til voksne og viderefører igangsatte tiltak fra 2005.

Rådmannen i Trondheim, 19.02.2006.

Tor Åm
kommunaldirektør

Eirik Roos
Rådgiver

